

Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

EGZAMIN MATURALNY 2011

JĘZYK ŁACIŃSKI I KULTURA ANTYCZNA POZIOM ROZSZERZONY

Kryteria oceniania odpowiedzi

MAJ 2011

Część I – leksykalno-gramatyczna**Zadanie 1. (0-5)**

Obszar standardów	Opis wymagań	Poprawna odpowiedź
Wiadomości i rozumienie	Dokonanie przekształceń składniowych	1 – Tempore necessitateque postulante, decertandum est. 2 – Avia et avus domum pulchram habebant. 3 – Discipulis libri multi legendi sunt. 4 – Nihil est amabilius virtute. 5 – Magister docet Horatium poetam magnum fuisse.

Zadanie 2. (0-5)

Wiadomości i rozumienie	Zastosowanie koniunktywu w zdaniach podrzędnych	1 – Vos, Quirites, quoniam iam nox est, in vestra tecta discedite. 2 – Haec propterea scripsi, ut vos intellegeretis me non sine causa laborare. 3 – Quis potest esse tam aversus a vero, ut neget omnia administrari deorum nutu? 4 – Dies deficiat si velim paupertatis causam defendere. 5 – Quamquam adesse eis non licebat, aderant tamen.
-------------------------	---	---

Zadanie 3. (0-5)

Wiadomości i rozumienie	Zastosowanie wiadomości o morfologii i składni	1 – B 2 – D 3 – B 4 – C 5 – A
-------------------------	--	---

Zadanie 4. (0-5)

Wiadomości i rozumienie	Zastosowanie wiadomości o morfologii	1 – Clamabat ille miser civem Romanum Marcum esse. 2 – Segesta est oppidum, quod demonstrant conditum esse ab Aenea. 3 – Ipse Carthaginem se recipit. 4 – Hoc est discendi tempus. 5 – Perterrito exercitu Labienus procedit.
-------------------------	--------------------------------------	---

Część II – przekład tekstu oryginalnego tekstu łacińskiego

Zadanie 5. (0-50)

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Przełożenie oryginalnego tekstu łacińskiego na język polski, czyli: <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznanie ogólnego sensu tekstu – wykorzystanie wiadomości o gramatyce i leksyce łacińskiej do sporządzenia przekładu – oddanie w przekładzie ogólnego charakteru i funkcji tłumaczonego tekstu – zastosowanie poprawnych technik przekładu łacińskich struktur morfologicznych, składniowych, zdaniowych, ponadzdaniowych – zastosowanie właściwych polskich odpowiedników leksykalnych dla łacińskich wyrazów i związków frazeologicznych – zredagowanie spójnego i poprawnego stylistycznie przekładu

Tekst nr 1 M.T. Cicero, M.Cato sive de senectute XVIII, 62-64

Nr zdania	Zdanie	Punktacja	
		Cząstkowa	Maks.
1.	Sed in omni ratione mementote	0-1-2	7
	eam me senectutem laudare	0-1-2	
	quae fundamentis adolescentiae constituta sit.	0-1-2-3	
	*za zrozumienie zdania	1	
2.	Ex eo efficitur	0-1	7
	id quod ego magno cum assensu omnium dixi	0-1-2-3	
	miseram esse senectutem	0-1	
	quae se oratione defenderet.	0-1-2	
	*za zrozumienie zdania	1	
3.	Non cani nec rugae repente auctoritatem arripere possunt,	0-1-2-3	6
	sed honeste acta superior aetas fructus capit auctoritatis extremos	0-1-2-3	
	*za zrozumienie zdania	1	
4.	Haec enim ipsa sunt honorabilia	0-1	9
	quae videntur levia atque communia	0-1-2	
	salutari, appeti, decedi, assurgi, deduci, redduci, consuli,	0-1-2	
	quae et apud nos et in aliis civitatibus,	0-1	
	ut quaeque optime morata sit,	0-1-2	
	ita diligentissime observatur.	0-1	
	*za zrozumienie zdania	1	
5.	Quin etiam memoriae proditum est	0-1	16
	cum Athenis ludis quidam in theatrum grandis natu venisset,	0-1-2-3	
	magno concessu	0-1	
	locum nusquam ei datum est a suis civibus;	0-1-2	
	cum autem ad Lacedaemonios accessisset,	0-1-2	
	qui legati cum essent	0-1-2	
	certo in loco consederant	0-1	
	consurrexisse omnes illi dicuntur	0-1-2	
	et senem sessum recepisse.	0-1-2	
	*za zrozumienie zdania	1	
Poprawność językowa i stylistyczna przekładu		0-1-2-3-4-5	5

Tekst nr 2 L.A. Seneca, De tranquillitate animi, IX

Nr zdania	Zdanie	Punkcja	
		Częstkowa	Maks.
1.	Quadraginta milia librorum Alexandriae arserunt,	0-1-2	19
	pulcherrimum regiae opulentiae monumentum alius laudaverit	0-1-2	
	sicut et T.Livius,	0-1	
	qui elegantiae regum curaque egregium id opus ait fuisse:	0-1-2-3	
	non fuit elegantia illud aut cura,	0-1-2	
	sed studiosa luxuria,	0-1	
	immo ne studiosa quidem,	0-1-2	
	quiniam non in studium sed in spectaculum comparaverant,	0-1-2	
	sicut plerisque ignaris etiam puerilium litterarum,	0-1-2	
	libri non studiorum instrumenta sed cenationum ornamenta sunt.	0-1-2	
	*za zrozumienie zdania	1	
2.	Paretur itaque librorum	0-1-2	5
	quantum satis sit	0-1-2	
	nihil in apparatus.	0-1	
	*za zrozumienie zdania	1	
3.	Honestius – inquis – hoc se impensae	0-1-2	4
	quam in Corinthia pictasque tabulas effuderint.	0-1-2	
	*za zrozumienie zdania	1	
4.	Vitiosum est ubique, quod nimium est.	0-1-2	2
	*za zrozumienie zdania	1	
5.	Cur ignoscas homini armaria e citro atque ebore captanti,	0-1-2-3	10
	corpora conquirenti aut ignotorum auctorum aut improbatorum	0-1-2	
	et inter tot milia librorum oscitanti	0-1-2	
	cui voluminum suorum frontes maxime placent titulique?	0-1-2-3	
	*za zrozumienie zdania	1	
6.	Apud desidiosissimos ergo videbis	0-1	5
	quicquid orationum historiarumque est	0-1-2	
	tecto tenus exstructa loculamenta.	0-1-2	
	*za zrozumienie zdania	1	
Poprawność językowa i stylistyczna przekładu		0-1-2-3-4-5	5

* Punkt ten można przyznać tylko wtedy, gdy uczeń nie otrzymał punktów za poszczególne części zdania, ale zrozumiał jego treść.

Część III – pisanie własnego tekstu

Zadanie 6. (0-30)

Obszar standardów	Opis wymagań
Tworzenie informacji	Zinterpretowanie przekazów kulturowych i tworzenie tekstu własnego, czyli: <ul style="list-style-type: none">– zanalizowanie i zsyntezowanie treści zawartych w materiale źródłowym– wyselekcjonowanie posiadanych wiadomości i wykorzystanie ich do wykonania zadania– zintegrowanie wiedzy z różnych dziedzin– wyrażenie i uzasadnienie swojego punktu widzenia, opinii– zredagowanie wypowiedzi z zachowaniem treściowych i formalnych zasad organizacji tekstu– sformułowanie wypowiedzi zgodnie z zasadami poprawności językowej

Temat

Analizując materiał tekstowy i ikonograficzny, określ, jakie motywy kierowały człowiekiem, który chciał podróżować i zdobyte w ten sposób wiedzę i doświadczenia przekazywać innym.

I. ROZWINIĘCIE TEMATU

Za rozwinięcie tematu można uzyskać maksymalnie 25 punktów.

1. Herodot, *Dzieje*, np.: 5 p.
 - a. Herodot – podróżnik,
 - b. Babilon – miasto asyryjskie, królewskie,
 - c. bardzo dokładny opis miasta, z uwzględnieniem ówczesnych miar,
 - d. miasto ufortyfikowane (rów pełen wody, grube mury),
 - e. Eufrat i jego opis (źródła, ujście, nurt),
 - f. dokładny opis zabudowy miasta, topografia ulic,
 - g. zachwyty nad prostotą, porządkiem i pięknem Babilonu.
2. Tacyt, *Germania*, np.: 5 p.
 - a. gruntowna znajomość opisywanych terenów,
 - b. wyliczenie ludów sąsiadujących z Germanią,
 - c. znajomość topografii: rzeki, góry, morza,
 - d. dokładne posługiwanie się nazwami geograficznymi w celu przybliżenia ich czytelnikowi,
 - e. przekazanie dokładnych wiadomości o Dunaju i Renie,
 - f. wojna jako możliwość poznania nowych ludów,
 - g. domniemania co do pochodzenia samych Germanów.
3. Zbigniew Herbert, *Labirynt nad morzem*, np.: 5 p.
 - a. wulkaniczne pochodzenie lądu greckiego,
 - b. teren sejsmiczny (ponad 300 trzęsień ziemi),
 - c. duża przestrzeń czasowa dzieląca historię Ziemi i historię człowieka,
 - d. Morze Śródziemne widoczne z każdej części lądu,
 - e. charakterystyczna dla południa Europy kolorystyka Grecji,
 - f. znaczenie słońca dla rozwoju kultury materialnej,
 - g. morze jako groźny żywioł.

4. Mapy starożytne, np.: 5 p.
- a. podejmowane przez człowieka (od zarania dziejów) próby przedstawienia znanego mu świata,
 - b. widniejące na najstarszych mapach nazwy ziem istniejących i legendarnych,
 - c. ośrodek świata – ziemie wokół M. Śródziemnego: Europa, Azja i Afryka,
 - d. świat oblewany przez oceany; M. Śródziemne jako morze wewnętrzne,
 - e. echo wyprawy Aleksandra Wielkiego na mapie Eratostenesa,
 - f. mapa Ptolemeusza naniesiona na siatkę kartograficzną,
 - g. prace nad kartografią rozwijały się wraz z poznawaniem nowych lądów.
5. Wnioski, np.: 5 p.
- a. ciągłe dążenie do opisania nowych ziem,
 - b. powodem podróżowania jest wrodzona człowiekowi ciekawość i chęć poznania,
 - c. wielu wodzów propagowało chęć poznawania nowych kultur (Aleksander Wielki, Juliusz Cezar),
 - d. skutkiem wojen jest nie tylko eksploatacja podbitych ziem, ale też poznanie kultury materialnej i duchowej,
 - e. mapy miały nie tylko ułatwić żeglugę, ale też wskazywać na rozległość świata,
 - f. dzięki poznaniu innych ziem człowiek staje się wrażliwszy (inny krajobraz, styl życia, kolorystyka),
 - g. poznając inne kultury człowiek uczy się i rozwija.

II. KOMPOZYCJA PRACY

1. Funkcjonalna wobec tematu, spójna wewnętrznie, uporządkowana. 2
2. Uporządkowana, spójna. 1

III. POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA I STYLISTYCZNA

1. Poprawna, ujednolicona składnia i frazeologia, zgodna z normą fleksja i ortografia; żywy i zgodny z zastosowaną formą styl, bogate słownictwo. 3
2. Poprawna składnia i frazeologia (nieliczne błędy), zgodna z normą fleksja i ortografia (nieliczne błędy), zgodny z zastosowaną formą styl, wystarczająca leksyka. 2
3. Wypowiedź komunikatywna mimo schematycznej i często niezgodnej z normą składni, dopuszczalne błędy ortograficzne, widoczne schematy językowe. 1